

Warszawa, dnia 4 września 2009 r.

RPO-624641-VII-7002/7020/09/MM

Informacja
o czynnościach przeprowadzonych z upoważnienia Rzecznika Praw
Obywatelskich w Zakładzie Karnym w Przemyślu
(wyciąg)

1. Wprowadzenie.

Działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, w dniach 5 - 6 sierpnia 2009 r. do Zakładu Karnego w Przemyślu, przy ul. Rokitniańskiej 1 (zwanego dalej Zakładem lub ZK), udali się przedstawiciele Rzecznika Praw Obywatelskich z Zespołu Prawa Karnego Wykonawczego.

Wykonując zadania Krajowego Mechanizmu Prewencji [KMP], pracownicy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich sprawdzili sposób traktowania osób pozbawionych wolności, dokonując oceny pod względem ochrony osadzonych przed torturami oraz okrutnym, nieludzkim i poniżającym traktowaniem albo karaniem.

Przeprowadzając wizytację zapobiegawczą Krajowego Mechanizmu Prewencji przedstawiciele Rzecznika:

- wysłuchali, udzielonej przez dyrektora jednostki, informacji o funkcjonowaniu Zakładu i jego podstawowych problemach;
- dokonali oglądu całej jednostki, w tym znajdujących się we wszystkich oddziałach mieszkalnych wybranych losowo cel mieszkalnych, kuchni, łazni, świetlic, sali widzeń, ambulatorium, biblioteki, celi zabezpieczającej, kaplicy i pól spacerowych;

- przeprowadzili, w czasie wizytacji cel mieszkalnych i innych pomieszczeń, rozmowy ze skazanymi oraz funkcjonariuszami i pracownikami Zakładu;
- przeprowadzili, w oparciu o kwestionariusz, rozmowy na osobności z 24 osadzonymi.

Dokonane w powyższy sposób ustalenia wstępne pracownicy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich przedstawili na spotkaniu z Dyrektorem ZK oraz Kierownikami Działów Penitencjarnego i Ochrony, wysłuchując następnie ich uwag i wyjaśnień.

2. Charakterystyka jednostki.

Zakład Karny w Przemyślu jest jednostką typu zamkniętego, przeznaczoną dla mężczyzn odbywających karę po raz pierwszy, z oddziałami: aresztu śledczego oraz dla młodocianych. Zakład posiada także celę mieszkalną przystosowaną do wykonywania kary wobec skazanych stwarzających poważne zagrożenia społeczne albo poważne zagrożenia dla bezpieczeństwa zakładu. W jednostce penitencjarnej przebywają także recydywiści penitencjarni, skierowani do niej w związku z czynnościami procesowymi prowadzonymi w sądach i prokuraturach okręgu przemyskiego.

Ogólna liczba miejsc w Zakładzie wynosi 207. W dniu 6 sierpnia 2009 r. w jednostce przebywało ewidencyjnie 209, zaś faktycznie 208 osadzonych: w tym 180 skazanych (61 odbywających karę w systemie programowanego oddziaływania, 117 w systemie zwykłym i 2 osadzonych, którzy nie otrzymali jeszcze decyzji Komisji Penitencjarnej w tej mierze), 25 tymczasowo aresztowanych i 4 ukaranych. W chwili obecnej w Zakładzie nie występuje zjawisko przeludnienia.

3. Ogląd jednostki.

Ogląd terenu Zakładu oraz pomieszczeń w pawilonach mieszkalnych, w tym wizytacja cel i uzyskane w jej trakcie informacje, pozwalają m.in. stwierdzić, że:

3.1. Osadzeni zakwaterowani są w dwóch oddziałach mieszkalnych, które znajdują się w budynku głównym. Oddziały zostały wyremontowane i przebudowane, a ich stan należy ocenić jako dobry. Łącznie w obu oddziałach, osadzeni zajmują 43 cele mieszkalne (w tym jedną z nich jest cela izolacyjna).

Najwięcej cel mieszkalnych stanowią cele dwuosobowe - 13, pozostałe to cele czterosobowe - 3, pięciosobowe - 9, sześćosobowe - 4, siedmiosobowe - 5 i ośmiosobowe - 8. Wszystkie cele mieszkalne są skanalizowane, doprowadzona jest do nich zimna i ciepła woda. Kąćki sanitarne są w pełni zabudowane (zabudowa z płyty gipsowej), odgrudzone od celi drzwiami przesuwными. Urządzenia sanitarne są w dobrym stanie technicznym, wyposażono je w przyciski samoregulujące dopływ wody. Dobry stan techniczny cel mieszkalnych wynika z faktu, iż w 2005 r. przeprowadzono ich remont. Ponadto, na bieżąco są one malowane w przypadku zabrudzenia ścian i sufitów. Sprzęt kwaterunkowy (łóżka, stoły, taborety, szafki) został wymieniony po przeprowadzeniu w/w remontu. Podczas wizytacji zauważono pojedyncze przypadki, iż liczba sprzętu kwaterunkowego nie była odpowiednia do stanu liczbowego celi. Stan używanych materacy, kocy, pościeli, ścierek czy ręczników nie budził zastrzeżeń wizytujących. Okna w celach mieszkalnych - pomimo zamontowanych przysłon okiennych - zapewniają właściwy dopływ światła dziennego. Przysłony nie wpływają negatywnie na cyrkulację powietrza, bowiem na ich bokach umieszczona została siatka, która umożliwia przepływ powietrza. W Zakładzie istnieje możliwość wietrzenia cel (poprzez otwarcie drzwi celi), dzięki zamontowanym w celach kratom wewnętrznym. W celach mieszkalnych znajdują się gniazda wtykowe z uziemieniem, dzięki czemu osadzeni mają możliwość korzystania z grzałek (do 500 W) lub czajników elektrycznych (do 1000 W) oraz innych urządzeń pobierających prąd - za zgodą Dyrektora. Podsumowując, cele oddziałów mieszkalnych wyposażono zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach i aresztach śledczych (Dz. U. z 2003 r. Nr 186, poz. 1820) [dalej rozporządzenie w sprawie warunków bytowych] i są one w dobrym stanie technicznym.

3.2. **Kąpiel osadzonych** odbywa się w łaźni centralnej, z której korzystają osadzeni z obu oddziałów. Łaźnia dysponuje 16 stanowiskami prysznicowymi w pomieszczeniu otwartym. Czas kąpieli określony porządkiem wewnętrznym wynosi 8 minut. Do tego czasu nie wlicza się okresu przygotowania się do kąpieli oraz czasu przeznaczonego

na dokonanie wymiany pościeli i bielizny. Pomieszczenie, w którym znajdują się stanowiska prysznicowe nie dysponuje podestami - kratkami przeciwpoślizgowymi, o których mowa w Tabeli 6 Załącznika Nr 3 rozporządzenia w sprawie warunków bytowych. Na suficie łaźni można było zauważyć nieliczne odpryski farby, choć trzeba zaznaczyć, iż generalnie wentylacja w łaźni spełnia swą funkcję. W jednostce osadzonym umożliwia się korzystanie z łaźni po zakończeniu zajęć sportowych.

3.3. W czasie wizytacji **kuchnia Zakładu**, oprócz posiłków według normy podstawowej, przygotowywała także posiłki według diety: lekkostrawnej (L) - 12, cukrzycowej (Lc) - 4, w tym 1 insulinowa. Kompleks kuchenny również zmodernizowano w 2005 roku, przystosowując go jednocześnie do norm HACCP, stąd też jego stan jest bardzo dobry.

3.4. **Ambulatorium** jednostki znajduje się w oddziale I. W jego skład wchodzi gabinety: lekarski, stomatologiczny i zabiegowy, poczekalnia dla osadzonych oraz pokój socjalny. Stan techniczny w/w pomieszczeń należy określić jako bardzo dobry. W gabinecie lekarskim umieszczono informację o prawach pacjenta, jest ona jednak nie dostosowana do potrzeb pacjentów przebywających w jednostce penitencjarnej.

3.5. **Kompleks do udzielania widzeń** stanowią:

1. sala do udzielania widzeń w sposób umożliwiający bezpośredni kontakt z osobą odwiedzającą i pod nadzorem funkcjonariusza,
2. trzy wydzielone boksy do udzielania widzeń w sposób umożliwiający bezpośredni kontakt z osobą odwiedzającą - bez nadzoru funkcjonariusza. Jeden z boksów po odsłonięciu przesuwanej żaluzji jest wykorzystywany do udzielania widzeń w sposób uniemożliwiający bezpośredni kontakt z osobą odwiedzającą - pod nadzorem funkcjonariusza,
3. odrębne pomieszczenie do udzielania widzeń bez osoby dozorującej (w dniu wizytacji było w trakcie remontu).

W sali wymienionej w pkt 1 ustawiono 12 stolików wraz z krzesłami. Przy w/w sali widzeń znajdują się sanitariaty dla osób odwiedzających (oddzielne dla kobiet i mężczyzn). Kantyna, gdzie odwiedzający mogą dokonywać zakupów w ramach tzw. poczęstunku znajduje się w sąsiednim budynku. Osoby te najpierw dokonują

określonych zakupów, a następnie udają się na widzenie. Po zakończeniu widzenia osadzony nie ma możliwość zabrania niespożytych produktów do celi mieszkalnej, ale osoba odwiedzająca może dla odwiedzanego dokonać zakupów w kantynie, pamiętając, iż waga zakupionych produktów nie może przekroczyć 5 kg (nie wlicza się do tego ciężaru wody mineralnej). Zakupy dokonane po widzeniu przez odwiedzających, nie są traktowane jako paczka przysługująca osadzonemu kwartalnie.

W każdym z boksów, o których mowa w pkt 2 znajdują się stolik i 3 krzesła. Na ścianach tych pomieszczeń do wysokości 1,2 m. położono tzw. tynk nakrapiany oraz przymocowano listwy ochronne, a przeszklenia między boksami wykonano z szyby mlecznej. Należy zauważyć, iż wskazane pomieszczenia są zadbane i czyste. Jeden z boksów służy do prowadzenia rozmów osadzonych z pełnomocnikami procesowymi, bowiem jest wyposażony w telefon do wykonania połączenia z dowódcą zmiany, którego pełnomocnik informuje o zakończeniu w/w czynności i możliwości odprowadzenia osadzonego do oddziału.

3.6. **W kantynie** kupującym zapewniono szeroką gamę produktów (artykuły spożywcze, papiernicze, chemiczno - kosmetyczne). Istnieje również możliwość dokonania zakupu towaru na indywidualne zamówienie. W dniu wizytacji na niektórych produktach wyłożonych w kantynie i w punkcie sprzedaży (oddział I) brakowało cen tych towarów.

3.7. Na terenie jednostki zorganizowano 5 **pól spacerowych**, w tym duże pole spacerowe, które jednocześnie jest boiskiem do gry w koszykówkę. Na wskazanym polu spacerowym zamontowano betonowy stół do tenisa oraz ławeczkę do ćwiczeń mięśni brzucha. Nawierzchnię wszystkich pól spacerowych pokryto substancją poliuretanową, kładzioną metodą natryskową. Pola spacerowe są od siebie oddzielone blachą. Wszystkie pola spacerowe zostały niedawno wyremontowane, dlatego ich stan techniczny określić trzeba jako bardzo dobry. Należy jednak zauważyć, iż na dwóch mniejszych polach spacerowych brakuje ławek (wg oświadczenia Dyrektora zostaną wkrótce zamontowane).

3.8. W Zakładzie funkcjonuje **biblioteka** w oddziale II oraz punkt biblioteczny w oddziale I oferujące osadzonym 6.411 pozycji książkowych. Są wśród nich również teksty kodeksów: cywilnego, karnego, karnego wykonawczego oraz postępowania

administracyjnego. Z biblioteki Zakładu korzysta 112 osadzonych oraz 60 pracowników jednostki penitencjarnej. Zakład Karny w Przemyślu współpracuje z Przemyską Biblioteką Publiczną poprzez regularną wymianę książek (średnio po 100 książek kwartalnie). Jednostka otrzymuje także książki z Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Rzeszowie. Zakład prenumeruje trzy gazety codzienne (Nowiny, Dziennik, Gazeta Prawna) oraz jeden tygodnik (Życie podkarpackie) i przekazuje tę prasę do oddziałów, w taki sposób, aby umożliwić skorzystanie z niej jak największej liczbie osadzonych. Osadzeni mogą również prenumerować prasę.

3.9. **Posługi i praktyki religijne** w Zakładzie są wykonywane w kaplicy ekumenicznej umiejscowionej w Oddziale I. Na terenie jednostki penitencjarnej działalność religijną prowadzą:

- kapelan wyznania rzymsko-katolickiego (franciszkanin, zatrudniony na część etatu),
- kapelan Kościoła Prawosławnego (zatrudniony na część etatu),
- kapelan Kościoła Grekokatolickiego,
- kapelan Kościoła Zielonoświątkowego,
- przedstawiciele związku wyznaniowego Świadców Jehowy.

Terminy posług i praktyk religijnych są wskazane w porządku wewnętrznym Zakładu. Pracę duszpasterską kapelanów więziennych wspierają świeccy wolontariusze z Bractwa Więziennego. W czasie spotkań z osadzonymi oprócz wspólnych modlitw i śpiewania, dużo czasu poświęcają oni na indywidualne rozmowy z więźniami, którym pomagają w rozwiązywaniu ich problemów, dotyczących najczęściej życia rodzinnego. W posługę religijną na terenie ZK angażują się także klerycy Wyższego Seminarium Duchowego w Przemyślu. Sami osadzeni (pod nadzorem wychowawcy) prowadzą koło różańcowe.

3.10. Zakład Karny w Przemyślu dysponuje dwiema **światlicami** znajdującymi się w oddziałach I i II. Pierwsza z wymienionych świetlic wyposażona jest w stół do tenisa stołowego, drążek do podciągania, ławeczkę do ćwiczeń mięśni brzucha, stoliki do gier świetlicowych oraz telewizor. W świetlicy oddziału II również znajdują się ławeczka, drążek, stoliki do gier świetlicowych oraz telewizor. W świetlicach oprócz zajęć świetlicowych, podczas których osadzeni mają

możliwość korzystania ze znajdującego się tam sprzętu, realizowane są także koła zainteresowań: plastyczne, geograficzne i szachowe. W świetlicach organizowane są także pisemne konkursy tematyczne, spotkania z przedstawicielami Centrum Informacji Planowania Kariery Zawodowej w Przemysłu, pracownikiem socjalnym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przemysłu, a także programy readaptacyjne.

Ogląd cel mieszkalnych i innych pomieszczeń Zakładu generalnie nie daje podstaw do stwierdzenia, że warunki bytowe oraz inne okoliczności osadzenia są dla osób pozbawionych wolności na tyle dolegliwe, iż mogą prowadzić do okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania.

4. Rozmowy przeprowadzone z osadzonymi.

W toku wizytacji przeprowadzono z 24 osobami rozmowy ukierunkowane na kwestie przestrzegania praw przysługujących osadzonym. Część osób wytypowano do rozmów z uwagi na większe, niż w przypadku pozostałych, narażenie na niewłaściwe traktowanie. Grupę tę stanowili: osadzeni mający więcej niż 60 lat (6), cudzoziemcy (4), osoba ukarana w okresie ostatnich 6 miesięcy karą dyscyplinarną osadzenia w celi izolacyjnej (1) oraz osoby tzw. „chronione” (3). Rozmowy odbywały się w oparciu o opracowany kwestionariusz „w cztery oczy”, w sposób uniemożliwiający osobom postronnym zapoznanie się z treścią odpowiedzi udzielanych przez osadzonych.

Podczas w/w rozmów uzyskano opinie w przedmiocie przestrzegania podstawowych praw osób pozbawionych wolności oraz atmosfery panującej w Zakładzie. W przeważającej większości osadzeni pozytywnie oceniali realizację przysługujących im uprawnień. Niemniej jednak, zgłoszono uwagi i zarzuty dotyczące następujących kwestii:

- 1) **warunków panujących w celi mieszkalnej** – najczęściej podnoszono zarzut braku świeżego powietrza w celi i słabego dopływu światła dziennego, łącząc te niedogodności z założonymi na okna przysłonami (5). Wskazywano także na: przeludnienie (3) oraz brak sprzętu kwaterunkowego odpowiedniego do liczby osadzonych (2);

- 2) **mycia i kąpieli** – najczęściej w rozmowach podnoszono (mając świadomość uregulowań prawnych), że korzystanie z łaźni raz w tygodniu to zdecydowanie za rzadko (5). Wskazywano także na: brak możliwości skorzystania z łaźni po zajęciach sportowych (4) oraz podnoszono zarzut ograniczonych możliwości mycia się w kącie sanitarnym ze względu na małą umywalkę (3). Pojedyncze zarzuty dotyczyły: braku mat antypoślizgowych w łaźni oraz krótkiego czasu przeznaczonego na kąpiel;
- 3) **wyżywienia** – niewłaściwego przygotowania potraw (2). Pozostałe pojedyncze uwagi dotyczyły: małego zróżnicowania posiłków, małej ilości zup mlecznych i świeżych owoców w diecie czy małych porcji śniadaniowych. Wielu rozmówców nie miało żadnych uwag wskazując, iż wyżywienie jest dobre;
- 4) warunków dokonywania **zakupów na wypiszę** – podnoszono zarzut zbyt wysokich cen towarów w kantynie (6) podając jako przykłady takich produktów (zupki, słodycze, paluszki, herbatę, tuńczyka, dezodoranty). Jednocześnie wskazywano na brak cennika w punkcie sprzedaży (2) oraz brak cen na określonych towarach (2). Osadzeni informowali także, iż nie otrzymują paragonów po dokonaniu zakupów (3). Dwóch osadzonych podniosło zarzut małego asortymentu produktów dopuszczonych do sprzedaży, przy czym jeden z nich wskazywał, iż chodzi o mały wybór prasy;
- 5) **opieki zdrowotnej** – zastrzeżenia sprowadzały się głównie do zarzutu, iż brakuje niektórych lekarstw (np. maści), w związku z czym osadzeni lub ich rodziny muszą kupować odpowiednie medykamenty (5). Jeden z osadzonych wskazał, iż z powodu braku właściwych środków medycznych lekarz stomatolog zwleka z leczeniem. Jeden z rozmówców poinformował, iż po udzielonym świadczeniu medycznym lekarz nie przedstawił mu informacji o jego stanie zdrowia i dalszych możliwościach leczenia. Pojedyncza uwaga dotyczyła opieki stomatologicznej – osadzony wskazał, iż lekarz stomatolog nie usunął mu zęba w całości i w związku z tym czeka na konsultację lekarską poza jednostką penitencjarną. Należy jednocześnie zauważyć, iż dwóch osadzonych chwaliło pracę lekarza stomatologa.

- 6) **korrespondencji** – jeden z rozmówców zgłosił uwagę, iż listy przesyłane do jednostki w piątek są wydawane dopiero w poniedziałek;
- 7) **korzystania z aparatów telefonicznych** – jeden z rozmówców zgłosił uwagę, iż rozmowy telefoniczne trwają tylko 6 minut, co w jego ocenie jest czasem niewystarczającym. Należy jednak zauważyć, iż odebrano sygnały, iż rozmowy telefoniczne trwają dłużej (3);
- 8) **korzystania z widzeń** – podnoszono zarzut, iż sala widzeń jest mała i ciasna, przez co jest tam także głośno (2);
- 9) **korzystania ze spaceru** – zgłaszano zarzut, dotyczący wielkości pola spacerowego, wskazując jednocześnie, iż na małe pole spacerowe są kierowane duże grupy osadzonych (3). Skarżono się także, iż na polach spacerowych jest gorąco z tego powodu, iż mają one blaszane ściany (2);
- 10) **korzystania z usług religijnych** – jeden z rozmówców zgłosił zarzut, iż pomimo licznych zapisów nie jest doprowadzany na mszę świętą oraz, że w Zakładzie nie ma usług religijnych indywidualnych;
- 11) **korzystania z prasy i książek** – jeden z rozmówców wskazał zarzut, iż księgozbiór biblioteki jest przestarzały oraz, że administracja nie dostarcza żadnej prasy;
- 12) **korzystania z zajęć kulturalno – oświatowych i sportowych** – zgłoszono zarzut zbyt małej ilości zajęć kulturalno - oświatowych i sportowych (2) oraz zarzut małej oferty tych zajęć (1). Generalnie jednak przeważały opinie pozytywne.
- 13) w trakcie rozmów z osadzonymi przedstawiciele Rzecznika nie odebrali żadnych uwag dotyczących możliwości przekazywania paczek oraz zatrudnienia;
- 14) jeden z osadzonych wskazał w rozmowie, iż przez kilka miesięcy przebywał w celi dla osób używających wyrobów tytoniowych (cela 204; oddział II) mimo próśb o przeniesienie do innej celi. Wskazany zarzut przebywania osoby nie używającej wyrobów tytoniowych z osobami używającymi tych wyrobów został zweryfikowany i potwierdzony przez pracownika Biura RPO w oparciu o dokumentację;

15) przedstawiciel Rzecznika Praw Obywatelskich próbował także przeprowadzić rozmowę z cudzoziemcem (obywatel Wietnamu), niestety od rozmowy musiał odstąpić bowiem w/w osadzony komunikuje się tylko w swoim ojczystym języku. Ustalono, iż wskazany rozmówca nie został poinformowany o prawach i obowiązkach osoby osadzonej oraz o treści porządku wewnętrznego Zakładu.

W ocenie wizytujących, atmosfera w Zakładzie Karnym w Przemyślu jest dobra a relacje między osadzonymi i funkcjonariuszami Służby Więziennej są prawidłowe. Generalnie nie odebrano sygnałów wskazujących na nieprawidłowe traktowanie osadzonych przez pracowników Zakładu.

Oceniając pracę wychowawców osadzeni wyrazili opinie, że wychowawcy są kompetentni oraz chętni do udzielania pomocy (21 osadzonych wskazało odpowiedź twierdzącą, 1 osadzony udzielił odpowiedzi „raczej tak”). Jeden osadzony nie umiał ocenić pracy wychowawcy wskazując odpowiedź „trudno powiedzieć”, inny osadzony (z oddziału I) oceniając pracę wychowawcy poinformował, iż raczej nie jest kompetentny i chętny do udzielania pomocy. Taka ocena może wynikać z faktu, iż prosił wychowawcę o rozmowę na osobności, natomiast wychowawca zaproponował mu, iż mogą porozmawiać przy kracie, w związku z czym osadzony odstąpił od rozmowy.

Prawie wszyscy osadzeni, z którymi rozmawiano deklarowali, że „nie grypsują”, poza jednym osadzonym, który złożył deklarację odmienną. Wskazany rozmówca informował, iż cyt. „gdy ktoś grypsuje to wszystko jest na nie”. W rozmowie z pracownikami Biura RPO jeden z osadzonych poinformował, iż doznał przykrości ze strony innych osadzonych, przez co rozumiał naśmiewanie się z niego przez współosadzonych z celi mieszkalnej gdy modlił się używając różańca. Po zgłoszeniu tej okoliczności funkcjonariuszom Służby Więziennej został umieszczony w innej celi mieszkalnej.

5. Wnioski i zalecenia.

Czynności przeprowadzone przez pracowników Biura Rzecznika Praw Obywatelskich pozwalają uznać, że w Zakładzie Karnym w Przemyślu przestrzegane

są prawa osób pozbawionych wolności, w tym prawo do humanitarnego traktowania i poszanowania godności ludzkiej oraz nie stwierdza się traktowania osób osadzonych w sposób okrutny, nieludzki czy poniżający.

Wysoko należy ocenić atmosferę panującą w Zakładzie, zwłaszcza w relacjach funkcjonariusze - osadzeni, co znalazło odzwierciedlenie w wynikach przeprowadzonych rozmów. Odnotowania wymaga również duże zaangażowanie pracowników Działu Penitencjarnego w działania mające na celu zorganizowanie osadzonym licznych zajęć (konkursy, zajęcia rekreacyjno - sportowe, kursy i szkolenia zawodowe, programy readaptacji społecznej i edukacji, współpraca z różnymi instytucjami i organizacjami).

Po przeanalizowaniu problemów, jakie przedstawiciele Rzecznika Praw Obywatelskich zauważyli podczas wizytacji, a także tych jakie zgłosili im pracownicy jednostki i przebywające w niej osoby pozbawione wolności uznano, że dla poprawy warunków osadzenia oraz funkcjonowania Zakładu celowe jest:

- 1) ściśle przestrzeganie obowiązujących przepisów i nie dopuszczenie do sytuacji osadzania osób palących wyroby tytoniowe z osobami, które ich nie używają;
- 2) uzupełnienie wyposażenia łazni w podesty - maty antypoślizgowe oraz skrupulatne przestrzeganie zapisów rozporządzenia w sprawie warunków bytowych, tak aby sprzęt kwaterunkowy w celach mieszkalnych był odpowiedni do liczby osadzonych;
- 3) wyposażenie dwóch pól spacerowych w ławki;
- 4) dostosowywanie wielkości grup spacerowych do kubatury pola spacerowego z którego osadzeni będą korzystać;
- 5) dalsze podejmowanie starań o zatrudnienie lekarzy: dermatologa, neurologa i okulisty;
- 6) przestrzeganie obowiązku informowania osadzonych o ich stanie zdrowia oraz zaleconym leczeniu (w tym o wydawaniu zamienników określonych lekarstw);
- 7) przygotowanie cennika towarów sprzedawanych na terenie Zakładu oraz umieszczenie go w kantynie, punkcie sprzedaży i oddziałach mieszkalnych,

a także oznaczanie wszystkich produktów dostępnych w kantynie i punkcie sprzedaży ceną;

- 8) przestrzeganie obowiązku wydawania paragonów fiskalnych po dokonaniu zakupów;
- 9) rzetelne prowadzenie rejestru autoagresji oraz rejestru wypadków nadzwyczajnych, których wystąpienie wymaga prowadzenia czynności lub postępowania wyjaśniającego (§ 11 ust 3 Instrukcji Nr 9/2003 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 29 grudnia 2003 r. w sprawie informowania o wypadkach nadzwyczajnych);
- 10) informowanie osadzonych obcokrajowców w sposób dla nich zrozumiały o przysługujących im prawach i obowiązkach oraz zapoznawanie ich z tekstem porządku wewnętrznego.

Dyrektor Zakładu Karnego w Przemyślu pozytywnie ustosunkował się do wyżej wymienionych zaleceń. Poinformował że, w ZK w Przemyślu przestrzegane są przepisy w zakresie nieosadzania osób palących z niepalącymi, a w aneksie do porządku wewnętrznego wprowadzono zmiany w zakresie terminów używania wyrobów tytoniowych - osadzeni deklarujący się jako palący mogą palić wyroby tytoniowe w celach mieszkalnych bez ograniczenia czasowego. Natomiast w kwestii rozmów telefonicznych sprecyzowano zapis w regulaminie wskazujący na brak ograniczeń czasowych i nie podleganie kontroli rozmów telefonicznych osadzonych do obrońcy, pełnomocnika czy przedstawiciela Rzecznika Praw Obywatelskich.

Ponadto, Dyrektor poinformował, że zakupiono maty antypoślizgowe do łaźni, zamontowano na dwóch placach spacerowych ławki dla osadzonych, dostosowano wielkość grup spacerowych do kubatury pola spacerowego oraz zobowiązano funkcjonariuszy do przestrzegania przepisów rozporządzenia w sprawie warunków bytowych.

Dyrektor wyjaśnił również, że aktualnie w podległej mu jednostce brakuje wolnych etatów, by zatrudnić lekarzy specjalistów, jednakże podejmowane są

starania o zatrudnienie neurologa, dermatologa i okulisty m.in. w ramach umów zlecenie.

Kierownik Ambulatorium – zgodnie z informacją otrzymaną od Dyrektora – został zobowiązany do informowania osadzonych o ich stanie zdrowia, zalecanym leczeniu i wydawaniu zamienników określonych lekarstw, natomiast pracownik kantyny został zobligowany do każdorazowego wydawania paragonów fiskalnych po dokonanych zakupach. Sporządził on także cennik towarów sprzedawanych w kantynie, dostępny punkcie sprzedaży i w oddziałach mieszkalnych.

Z wyjaśnień Kierownictwa Zakładu wynika, że rejestr wszystkich przypadków autoagresji jest prowadzony przez psychologa działu penitencjarnego, z kolei rejestr autoagresji, która kwalifikowana jest jako wypadek nadzwyczajny, prowadzony jest przez dział ochrony.

Natomiast w kwestii informowania osadzonych obcokrajowców w sposób dla nich zrozumiały o przysługujących im prawach i obowiązkach oraz zapoznawania ich z tekstem porządku wewnętrznego należy wskazać, iż w ZK w Przemyślu notatka informacyjna o prawach i obowiązkach udostępniana skazanym sporządzona jest w językach: angielskim, niemieckim, hiszpańskim, francuskim i rosyjskim. Dyrektor zaznaczył przy tym, że administracja jednostki nie ma możliwości pełnej realizacji ww. zalecenia w przypadku, gdy osadzony porozumiewa się w językach innych niż wyżej wymienione np. w języku wietnamskim.